

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту працівника у випадку затримки виплати заробітної плати» (реєстраційний № 3264 від 25.03.2020), внесений народними депутатами України Третяковою Г. М., Остапенком А. Д. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом вносяться зміни, зокрема, до Кодексу законів про працю України, якими передбачається чітке визначення часу, з якого настає порушення права працівників на вчасну оплату праці – у разі невиплати чи не повної виплати заробітної плати до сьомого дня після закінчення періоду, за який здійснюється виплата. Ця заробітна плата визнається заборгованою.

Крім того, законопроектом передбачається, що у разі затримки виплати заробітної плати та інших сум, належних працівникові, на строк більше 7 календарних днів працівник має право, попередивши про свої дії роботодавця в письмовій формі, тимчасово припинити виконання роботи на весь період до виплати затриманої суми. У цьому випадку працівник звільняється від обов'язку виконувати свої трудові функції та має право у свій робочий час бути відсутнім на робочому місці.

При цьому у разі припинення працівником виконання роботи внаслідок затримки виплати заробітної плати та інших сум, належних працівникові, роботодавець виплачує йому компенсацію у розмірі середньоденної заробітної плати за кожен день припинення виконання роботи.

Також передбачається сплата працівнику пені у розмірі 0,5 відсотка суми боргу за кожен календарний день затримки виплати заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій, соціальних виплат.

Крім того, законопроектом пропонується внести зміни до статті 168 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), якими змінюється порядок сплати податку на доходи фізичних осіб, а саме, перерахування податку на доходи фізичних осіб до відповідного бюджету здійснюється виключно у разі виплати доходу на користь фізичних осіб – платників податку.

Також пропонується внести зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464) в частині доповнення пункту 2 статті 24 Закону № 2464 абзацом третім відповідно до якого банкам забороняється прийняття розрахункових документів про перерахування коштів для сплати відповідних сум єдиного внеску або документів, що підтверджують фактичну сплату таких сум, без одночасного представлення платником єдиного соціального внеску платіжних

доручень та інших розрахункових документів на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових видатків з державного та місцевого бюджетів на виплату зазначеним працівникам додатково середнього заробітку за кожен день припинення виконання роботи, а також на виплату пені за кожен календарний день затримки виплати заробітної плати.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових коштів з державного та місцевих бюджетів.

Проте, за орієнтовними розрахунками Мінфіну (з розрахунку, що працівнику заборговано заробітну плату у розмірі мінімальної заробітної плати 4 723 гривні) за умови, що працівник припинив виконання роботи внаслідок затримки виплати заробітної плати, сума виплати йому компенсації та пені лише за один день складе 178,6 гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

У бюджеті поточного року видатки на реалізацію законопроекту не передбачені.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Не відповідає вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої суб'єктом права законодавчої ініціативи мають бути подані фінансово-економічні обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Одночасно суперечить частині третій зазначеної статті Бюджетного кодексу України щодо термінів введення у дію законів, які впливають на показники бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Визначення проектом семиденного строку затримки виплати заробітної плати підставою для настання права на отримання відповідної компенсації не узгоджується зі статтею 2 Закону України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати», яким передбачено, що компенсація громадянам втрати частини доходів у зв'язку з

порушенням строків їх виплати провадиться у разі затримки на один і більше календарних місяців виплати доходів громадянам.

Щодо внесення змін до Податкового кодексу: на сьогодні відповідно до підпункту 168.1.5 пункту 168.1 статті 168 Кодексу у разі, якщо оподатковуваний дохід нараховується податковим агентом, але не виплачується (не надається) платнику податку, то податок, який підлягає утриманню з такого нарахованого доходу, підлягає перерахуванню до бюджету податковим агентом у строки, встановлені для місячного податкового періоду.

Запровадження запропонованого порядку сплати податку на доходи фізичних осіб виключно у разі виплати доходу призведе до:

- ускладнення адміністрування податку на доходи фізичних осіб контролюючими органами;
- зловживань зі сплати податку на доходи фізичних осіб з боку несумлінних платників податків, порушення платіжної дисципліни та нарощування боргів з виплати заробітної плати.

Крім того, відповідно до пункту 7.3 статті 7 Кодексу будь-які питання щодо оподаткування регулюються цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

Реалізація запропонованих змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» може призвести до правової колізії, оскільки суперечить положенням абзацу першого пункту 2 статті 24 Закону № 2464 відповідно до якої банки приймають від платників єдиного внеску, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, платіжні доручення та інші розрахункові документи на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати, на які відповідно до цього Закону нараховується єдиний внесок, та здійснюють видачу (перерахування) зазначених коштів лише за умови одночасного подання платником розрахункових документів про перерахування коштів для сплати відповідних сум єдиного внеску або документів, що підтверджують фактичну сплату таких сум.

У межах компетенції Мінфіну проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту працівника у випадку затримки виплати заробітної плати» не підтримується.

Заступник Міністра фінансів України

Роман ЄРМОЛИЧЕВ